

DIECÉZNA ŠKOLA VIERY III.

3. TÉMA: VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, JEDNORODENÉHO BOŽIEHO SYNA – PRVÁ ČASŤ

1. BOH POSLAL SVOJHO SYNA

„Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo“ (*Gal 4, 4-5*). V Ježišovi Kristovi, Božom Synovi: Boh navštívil svoj ľud. Splnil prisľúbenia, ktoré dal Abrahámovi a jeho potomstvu. Urobil to nad všetko očakávanie: poslal svojho milovaného Syna.

My, kresťania veríme a vyznávame, že Ježiš z Nazareta, Žid narodený z dcéry Izraela v Betleheme za čias kráľa Herodesa Veľkého a cisára Augusta I., povoláním tesár, ktorý zomrel ukrižovaný v Jeruzaleme pod miestodržiteľom Ponciom Pilátom, za vlády cisára Tibéria, je večný Boží Syn, ktorý sa stal človekom; že „vyšiel od Boha“ (*Jn 13, 3*), „zostúpil z neba“ (*Jn 3, 13; 6, 33*) a „prišiel v tele“ (*1 Jn 4, 2*), lebo „Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy... Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou“ (*Jn 1, 14. 16*).

Pobádání milosťou Ducha Svätého a priťahovaní Otcom veríme a vyznávame o Ježišovi: „Ty si Mesiáš, Syn živého Boha“ (*Mt 16, 16*). Na skale tejto viery, ktorú vyznal svätý Peter, postavil Kristus svoju Cirkev.

2. ČLOVEK V BOŽOM PLÁNE

Človek je najkrajšie, ale zároveň najtajomnejšie stvorenie na zemi. Zaoberajú sa ním rôzne vedné odbory: filozofia, psychológia, sociológia, antropológia, medicína a mnohé ďalšie. Skúmajú ho z rôznych hľadísk, ale aj tí najväčší vedci hovoria o človekovi ako o tvorovi neznámom. I napriek pokroku vedeckého bádania zostáva človek sám sebe veľkým tajomstvom. „Hľbočina je človek a jeho srdce priepasť.“ (*Ž 64, 7*) Ľudia hľadajú odpovede na otázky, ktorými chcú odhaliť toto tajomstvo o sebe. Pýtajú sa: Kto je človek? Kto som ja? Ako sa objavil človek na zemi? Aký je človek? V čom je zmysel jeho života? Aké má človek poslanie? Čo bude s ním po smrti? Najúplnejšiu odpoveď na tieto a podobné otázky o tajomstve človeka nám dáva Božie zjavenie. Nachádzame ich predovšetkým v osobe, živote a učení Ježiša Krista. V uzneseniach Druhého vatikánskeho koncilu čítame: „Kristus, nový Adam, práve tým, že zjavuje tajomstvo Otca a jeho lásky, v plnej miere odhaľuje človeka človeku a dáva mu najavo vznešenosť jeho poslania.“ (GS –RaN (Radosť a nádej), 22)

Človeka stvoril Boh z lásky

Prírodovedci vypracovali teóriu, podľa ktorej sa všetky vyššie živé organizmy vyvíjali v priebehu miliónov rokov z nižších organizmov. Podľa tejto teórie mal by byť človek posledným stupňom vývoja. Či to skutočne tak aj bolo - na to veda zatiaľ nemá istú a definitívnu odpoveď. Veda tvrdí s istotou iba to, že v určitom čase sa uprostred živých tvorov na Zemi objavil človek ako rozumný tvor, tvorca civilizácie, kultúry a pokroku. Kedy to bolo a kde, na to veda ešte nedokáže odpovedať. O pôvode prvého človeka sa dozvedáme z Božieho zjavenia. Hovorí nám, že človeka stvoril Boh z lásky. Vo Svätom písme čítame: Potom Pán, Boh, utvoril z hliny zeme

človeka a vdýchol do jeho nozdier dych života a tak sa stal človek živou bytosťou. (Gn 2, 7.) Sväté písmo dáva prvým ľuďom symbolické mená: Adam a Eva. Voláme ich prarodičmi celého ľudského pokolenia, lebo od nich pochádzajú všetci ľudia. Ich šťastný život na zemi nazýva Sväté písmo raj. O tom, ako Boh stvoril prvých ľudí, Božie zjavenie nehovorí. To zostáva pre nás tajomstvom. Môžeme veriť, že Boh stvoril telo prvých ľudí vývojom. Veriacemu neprekáža prijať názor, že človek má telo z prírody. Boh mohol na jeho stvorenie použiť celú prírodu a jej zákony, podobne ako použil rodičov pri stvorení nás. Od Boha nepochádzajú iba prví ľudia. Nebeský Otec je stvoriteľom všetkých. On dáva život každému človekovi. Telo dáva prostredníctvom rodičov, ale dušu stvoruje priamo a bezprostredne on. Výstižne to vyjadrujú slova rnakabejskej matky, ktorá aj so svojimi siedmimi synmi položila život za vieru v Stvoriteľa: „Neviem, ako ste povstali v mojom lone, ja som vám nedarovala ani dych, ani život, ba ani údy som umele neusporadovala k vytvoreniu každého z vás, ale Stvoriteľ sveta.“ (2 Mak 7, 22)

Človek - koruna tvorstva

Človek je tajomnou bytosťou najmä preto, že sa v ňom stretávajú dva svety: svet hmoty a svet ducha. Žije akoby uprostred nich. Ľudské telo pozostáva z tých istých prvkov, ktoré sa nachádzajú v rastlinách i vo zvieratách. Potrebuje tie isté podmienky na život. V mnohom sa im podobá. Vidí, počuje a cíti ako zvieratá. Hoci je človek svojím telom spätý s prírodou, predsa je výnimočným stvorením. Každý z nás objavuje v sebe duchovné schopnosti: rozum, slobodu a svedomie. Nimi sme odlišení od zvierat a neporovnateľne viac ako ony. Svojím vnútrom prevyšujeme celý hmotný svet. „Človek svojím vnútrom presahuje vesmír.“ (RaN, 14)

Hoci sa v človekovi stretávajú dva svety, je jedinou, nedeliteľnou bytosťou. Je jeden celok telo a duša. Ľudské telo je hmotné. Je späté s prírodou a od nej závislé. To ale neznamená, že nemá žiadnu cenu. V uznesení II vatikánskeho koncilu sa o tom hovorí: „Človek teda nesmie pohrdať svojím telesným životom. Práve naopak, musí považovať svoje telo za dobré a mať ho v úcte, pretože je stvorené od Boha a má byť vzkriesené v posledný deň.“ (RaN, 14) Ľudská duša je duchovná a nesmrteľná. Nemôžeme ju vidieť, prejavuje sa ale schopnosťami, ktoré Boh vložil do nášho vnútra. Dušou je človek zase spätý s duchovným svetom. .

Človek práve svojou dušou a jej schopnosťami je korunou stvorenia. je viac ako všetky zvieratá, rastliny a hmotné veci. Vláda nad prírodou a podmaňuje si ju. Všetky ostatné tvory sú mu podriadené a slúžia jeho dobru. Vo Svätom písme o tom čítame: „Čože je človek, že ňaj pamätáš a syn človeka, že sa ho ujímaš? Stvoril si ho len o niečo menšieho od anjelov, slávou a cťou si ho ovenčil a ustanovil si ho za vládcu nad dielami tvojich rúk. Všetko si mu položil pod nohy: ovce a všetok domáci statok aj všetku poľnú zver, vtáctvo pod oblohou a ryby v mori i všetko, čo sa hýbe po dne morskom.“ (Ž 8,5-9) .

Človek je Boží obraz

Boh stvoril človeka na svoj obraz. Vo Svätom písme o tom čítame: Stvoril Boh človeka na svoj obraz, na obraz Boží ho stvoril. (Gn 1, 2 7) To znamená, že sa človek podobá Bohu. V tom je nesmierna vznešenosť a dôstojnosť každého človeka. Svoj obraz vložil Boh do nášho vnútra. Hlavnými znakmi podobnosti s Bohom sú duchovné schopnosti: rozum, slobodná vôľa a láska, ktorými obdaroval našu dušu. Preto hovoríme, že človek sa podobá Bohu duchovnou a nesmrteľnou dušou.

Hlavným znakom podobnosti človeka s Bohom je rozum. e to duchovná schopnosť, ktorú sme dostali na poznávanie pravdy. Vďaka rozumu je človek osobou! Uvedomuje si seba samého a nadväzuje kontakt s celým stvoreným svetom. Pomocou rozumu poznávame svet a vieme sa v ňom orientovať. Ním objavujeme tajomstvá prírody a vládne nad svetom. Najväčším dobrodením rozumu je, že môžeme poznávať Boha a vnímať jeho lásku.

Veľkým znakom Božieho obrazu v nás je aj slobodná vôľa. Boh nám ju daroval, lebo chcel, aby človek bol slobodnou bytosťou. Sväté písmo hovorí, že ponechal mu možnosť rozhodnúť sa. (Sir 15, 14) Slobodná vôľa je schopnosť rozhodnúť sa pre Boha, ale aj proti nemu. Nemáme ju na to, aby sme si robili, čo chceme. Dostali sme ju na to, aby sme si volili dobro a odmietali zlo. Sloboda je veľký Boží dar. Človek ju môže aj zneužiť. To sa stáva vtedy, keď povie Bohu nie, čiže keď sa rozhodne pre niečo zlé. Tým ale poškodzuje a okliešťuje svoju slobodu a veľmi si škodí. Boh veľmi rešpektuje našu slobodu, preto nám svoju lásku nevnučuje, ale ponúka. Potvrdzujú to slova Svätého písma: „Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kliatbu! Vyvol' si život, aby si zostal nažive ty a potomstvo tvoje, keď budeš milovať Pána, Boha svojho, a poslušne a verne sa k nemu vinúť.“ (Dt 30, 19-20)

Človek je tvor spoločenský

Ľudia sa z Božieho rozhodnutia spájajú do spoločenských. Vzájomne sa dopĺňajú a jeden druhému pomáhajú. Preto voláme človeka tvor spoločenský. K životu potrebuje iných a druhí zasa potrebujú jeho. Túto povahu človeka žiť v spoločensktve s inými vyjadruje Sväté písmo slovami: „Nie je dobré byť človeku samotnému.“ (Gn 2, 18) Človek si sám nepostačí. Je závislý od druhých ľudí. Jeho život sa môže rozvíjať a naplňovať len v spoločensktve s inými ľuďmi.

Základným spoločensktvom pre každého človeka na svete je rodina. V nej prichádza na svet a v rodine prežíva prevažnú časť svojho života. Toto prirodzené určenie človeka pre život v spoločensktve rodiny naznačuje Sväté písmo takto: „A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na obraz Boží stvoril ho, muža a ženu stvoril ich.“ (Gn 1, 27) Rodina je základnou bunkou každého spoločensktva na svete.

Ľudia sa spájajú aj do väčších spoločenských, ako sú mestá, dediny, národy a štáty. Všetky ľudské spoločensktvá vytvárajú jednu veľkú rodinu ľudského pokolenia. Jednotu medzi ľuďmi pomáha vytvárať spravodlivosť a najmä vzájomná láska. ňou sa jednotlivé spoločensktvá - rodiny, kolektívy, národy, ba celé ľudstvo – podobajú jednote troch Božských osôb v Najsvätejšej Trojici. Láska je osobitným znakom Božieho obrazu v nás. ňou sa najviac podobáme Bohu, lebo Boh je Láska. Pán Ježiš povedal: „Aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal... Ja som v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa.“ (Jn 17, 2 1-23)

Ľudia sú Boží synovia a dcéry

Najvyššia hodnosť a dôstojnosť človeka je v tom, že je povoláný za Božie dieťa. Boh už prvých ľudí v raji povolal do hodnosti Božích synov a dcér. Dal im zvláštny nadprirodzený dar, ktorý voláme Boží život alebo milosť posväcujúca. Ním boli povýšení do spoločensktva s Najsvätejšou Trojicou a mali účasť na vnútornom Božom živote. Tento dar je vrcholným znakom podobnosti človeka s Bohom. Prví ľudia, žiaľ, hodnosť Božieho synovstva hriechom stratili. Pán Ježiš toto povolanie ľudí za Božích synov a dcéry obnovil. Svojím vykúpením ľuďom znovu získal a ponúka dar Božieho života. Vďaka tomuto veľkému daru nás nebeský Otec opäť prijíma za

svojich synov a dcéry a umožňuje nám žiť v spoločenstve lásky Najsvätejšej Trojice. Svätý Pavol apoštol o našom povolani k hodnosti Božích detí napísal: „*Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás v Kristovi požehnal všetkým nebeským duchovným požehnaním. Ved' v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske; on nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi.*“ (Ef 1, 3-6)

Pre hodnosť Božieho synovstva človek prevyšuje rastliny, zvieratá a celý hmotný svet. V človekovi sa celé stvorenie zapája do oslavy Stvoriteľa. Všetky veci stvoreného sveta majú človekovi poslúžiť na uskutočňovanie jeho lásky k nebeskému Otcovi.

Človek je stvorený pre nebo

Žiaden človek na svete sa nenarodil iba náhodou. Sme tu a žijeme, lebo nás Boh chcel. On má svoj zámer s každým človekom. Výstižne to vyjadruje liturgická modlitba: „*Z lásky si človeka stvoril, na cestu lásky ho neprestajne voláš, aby si mu dal podiel na svojej večnej láske.*“ (Rímsky misál). Boží plán s ľuďmi je, aby boli šťastní. Stvoril nás preto, aby sa s nami podielil o svoje večné šťastie. Boh nám svoje šťastie nevnučuje. Sami sa oň musíme spoluprácou s Bohom pričiniť. Robíme to najmä. vtedy, ak zachovávame Božie prikázania.

Boh chce, aby sme sa aj teraz mali dobre a boli šťastní. Preto nám prichystal prírodu a jej bohatstvá. Ak používame dary prírody podľa jeho vôle, pričiňujeme sa o šťastný život na zemi. Hoci na svete všetko slúži dobru človeka, predsa zisťujeme, že úplné a trvalé šťastie tu na zemi nemôžeme nájsť. Sme stále nespokojní. Keď dosiahneme jedno, už túžime po druhom. Naša túžba po šťastí prevyšuje všetky dobrá zeme. I tá najväčšia radosť na zemi sa raz skončí. To je vtedy, keď príde smrť. Nemusíme sa ale báť, že sa naša túžba po šťastí nikdy nesplní. Ved' máme nesmrteľnú dušu a náš život bude pokračovať aj po smrti.

Božia láska pre naše trvalé a dokonalé šťastie pripravila iný svet. Voláme ho nebo. Tam nájdeme svoje večné šťastie v Bohu. Vo Svätom písme o svete úplného šťastia a radosti bez konca čítame: „*Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.*“ (1 Kor 2, 9) Preto tento svet považujeme iba za dočasný domov. Celý náš pozemský život je prípravou na nebo. Je putovaním do nášho večného domova. „*Naša vlasť je v nebi.*“ (Flp 3, 20)

3. BOH - ZÁCHRANCA ĽUDÍ PORANENÝCH HRIECHOM

Človek bol stvorený pre lásku a šťastie. A predsa vidíme na zemi veľa bolesti a nešťastia. Všetko zlo na svete zapríčinil hriech. Vo Svätom písme sa dočítame, ako sa prvý hriech vlúdl do života ľudí. Prví ľudia žili spočiatku v spoločenstve s Bohom a boli šťastní. Svoje trvalé šťastie si ale mali zaslúžiť. Mali sa oň pričiniť poslušnosťou voči Bohu. Skúšku ich poslušnosti opisuje Sväté písmo obraznou rečou. Boží príkaz znázorňuje podobenstvom o strome a zakázanom ovoci. Zlý duch závidel ľuďom ich šťastie. Oklamal prvých ľudí a naviedol ich, aby neposlúchli Boha. Urobili, čo sa mu nepáčilo, a tak sa dopustili prvého hriechu. **Prvý hriech ľudí prechádza na každého človeka, preto ho voláme „dedičný hriech“.** Je to vlastne hriech celého ľudského pokolenia. Pre zákon spolupatričnosti všetkých ľudí každý človek má podiel na jeho vine. Výnimkou je Panna Mária. Boh ju uchránil pred dedičným hriechom pre budúce zásluhy Vykupiteľa. **Preto ju voláme Nepoškvrnená.**

Následky dedičného hriechu

Ľudia sa pokúsili zariadiť si život bez Boha, ale dopadlo to veľmi zle. Po hriechu prišiel zaslúžený trest. Najväčším nešťastím je, že ľudia stratili Boží život a s ním aj právo Božieho synovstva. Znemožnili si prístup do neba. Hrozil im osud zlého ducha - večné zatratenie. Prvý hriech zranil celého človeka. Ľudské telo za trest podlieha chorobám a trápeniam a nakoniec musí zomrieť. Prvý hriech vážne poškodil aj ľudské vnútro, najmä rozum a slobodnú vôľu. Rozum sa im zatemnil a otupila sa ich schopnosť poznávať pravdu. Hriech oklieštil a oslabil slobodnú vôľu. Človek sa len ťažko a s námahou rozhoduje pre dobro. Je náchylný na zlé. V uzneseniach Druhého vatikánskeho koncilu o tom čítame: „*Celý individuálny i kolektívny život človeka sa javí ako dramatický zápas medzi dobrom a zlom, medzi svetlom a tmou. Ba človek zisťuje, že je neschopný sám od seba účinne premáhať nápor zla, takže každý sa cíti akoby spútaný reťazami... Hriech oklieštil človeka a prekáža mu dosiahnuť svoju plnosť*“ (RN, 13)

Hriech uvrhol ľudí do nešťastia

Človek hriechom porušil poriadok v sebe, medzi ľuďmi i v prírode. Musí za to platiť veľkú daň. Namiesto radosti má plač a smútok. Pokoj medzi ľuďmi vystriedalo násilie, vraždy a vojny. Ľudia sa na vlastnej skúsenosti presvedčili, že bez Boha sa nedá šťastne žiť. Dokazujú to celé dejiny ľudského pokolenia.

Hlavnou príčinou ľudského nešťastia je to, že sa ľudia hriechom odvrátili od Boha a vytrhli z jeho lásky. Namiesto dôvery a lásky začali sa ho báť. Sväte písmo to konštatuje slovami: „*Počul som tvoj hlas v záhrade, nuž bal som sa, že som nahý, a preto som sa skryl.*“ (Gn 3, 10) V hriechu zostáva človek hrozne sám. Objavuje v sebe prázdnotu a sklúčenosť. Nevie ho nič trvalo uspokojiť. Bez Boha sú ľudia veľmi opustení a nešťastní.

Hriech narušil aj vzťah človeka k človekovi. Zničil priateľstvo medzi ľuďmi a vyhasil bratskú lásku. Po Kainovej vražde vlastného brata prichádzajú na svet nove vraždy a vojny. Ľudia vykorisťujú jeden druhého a zapríčiňujú si mnoho zla. Celé dejiny ľudstva potvrdzujú bolestnú skúsenosť: **byť proti Bohu znamená byť aj proti človekovi**. Keď ľudia žijú ďaleko od nebeského Otca, zabúdajú, že sú bratia. Potom sa medzi sebou hašteria a spôsobujú si mnoho nešťastia. Svätý Pavol apoštol o svete bez Božej lásky výstražne napísal: „*Ak sa medzi sebou hryziete a žeriete, dajte si pozor, aby ste sa navzájom neponičili.*“ (Gal 5, 15)

NEBESKY OTEC PRISEŤUBIL VYKUPITEĽA – PROTOEVANJELIUM (PRVÉ EVANJELIUM)

Ľudské pokolenie sa pre hriech ocitlo vo veľkej biede a nešťastí. Ľudia sa sami nevládali zbaviť zla, ktoré ich zotročovalo. Nachádzali sa akoby v slepej uličke a zo svojho poblúdenia nevedeli nájsť východisko. Mnohí ľudia v priebehu vekov na Boha celkom zabudli. Namiesto neho si vymýšľali rôzne božstvá. Boh na ľudí nikdy nezabudol. Dávne dejiny ľudského pokolenia nerozprávajú iba o veľkom nešťastí, do ktorého uvrhol ľudí hriech. Sú to príbehy aj o veľkej láske Boha voči ľuďom. On ľudí nikdy neprestal milovať. Kráčal s nimi od samého začiatku. Všetko, čo pre ľudí robil, smerovalo k jedinému: **k záchrane človeka z nešťastia hriechu**.

Boh dal ľud'om nádej na záchranu tak, že im prisľúbil Vykupiteľa. Prvý lúč nádeje svitol pre ľudí už v raji. Vtedy prisľúbil: „*Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi твоjím potomstvom a jej potomstvom, ono ti rozšliape hlavu a ty mu zraníš päťu.*“ (Gn 3, 15)

Nebeský Otec tento prisľub záchrany v priebehu vekov mnoho ráz zopakoval. Najmä ústami prorokov vzbudzoval a udržoval v ľud'och túžbu po vykúpení. Prorok Izaiáš napísal: „*Hľa, váš Boh! On sám príde a spasí vás.*“ (Iz 35, 4)

4. ÚLOHA VYVOLENÉHO NÁRODA V DEJINÁCH SPÁSY

Izraelský národ zohral mimoriadnu úlohu v príprave ľudstva na vykúpenie. Jeho poslaním bolo uchovať vieru v jedného Boha a opatrovať túžbu po Vykupiteľovi. Z neho podľa tela pochádza aj Vykupiteľ - Ježiš Kristus.

Dejiny izraelského národa sa začínajú patriarchami - Abrahámom, Izákom a Jakubom. Boh si vyvolil Abraháma za priateľa a spojencu. Uzavrel s ním zmluvu a dal mu prisľúbenie. Abrahám sa stal otcom všetkých veriacich. Izákov syn Jakub - Izrael mal dvanásť synov, z ktorých sa v Egypte rozrástol izraelský národ.

Po niekoľkých storočiach Izraelitov Boh zázračne vyviedol z Egypta pod vedením Mojžiša. Po prechode cez Červené more Boh s nimi na Sinaji uzavrel zmluvu. Dal im desať Božích prikázaní. Vtedy sa izraelský národ stal vyvoleným Božím ľudom a nositeľom Božích prisľúbení. Po štyridsaťročnom putovaní na púšti sa Izraeliti usadili v prisľúbenej zemi - v Kanaáne. V období sudcov bol vládcom národa sám Boh; Zastupovali ho sudcovia, z ktorých najvýznamnejší boli: Gedeon, Samson, Samuel. Potom nastala doba kráľ'ov. Najslávnejšími kráľmi boli Dávid a Šalamún. Potom prišlo na národ obdobie skúšok a trestu za neveru: asýrske a babylonské zajatie. V zajatí sa mali Izraeliti spamätať zo svojho poblúdenia. Po návrate do vlasti o to túžobnejšie očakávali prisľúbenú záchranu.

Zvláštnu úlohu v izraelskom národe mali proroci. Boli ohlasovateľmi záchrany. Oznamovali Božiu vôľu a chránili ľud pred neverou. Vyzývali ľud k vernosti Božej zmluve a ohlasovali aj tresty za jej porušenie. Ich hlavnou úlohou bolo živiť nádej a udržiať v ľud'och túžbu po vykúpení. Najvýznamnejšími prorokmi boli: Eliáš, Elizeus, Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a Daniel. Okrem nich účinkovali ešte aj tzv. malí proroci: Baruch, Ozeáš, Joel, Amos, Abdiáš, Jonáš, Micheáš, Nahum, Habakuk, Sofoniáš, Aggeus, Zachariáš.

Svätý Ján Krstiteľ- predchodca Pána

Celkom na konci obdobia prípravy ľudstva na vykúpenie vystúpil najväčší z prorokov - svätý Ján Krstiteľ. On bezprostredne pripravoval cestu pre Krista, preto ho voláme predchodca Pána. Vyzýval ľudí k obráteniu. Na znak pokánia krstil ľudí vodou. Keď k nemu prichádzali zástupy, povedal im: „*Ja krstím vodou. Medzi vami stojí ten, ktorého nepoznáte... to je ten, čo krstí Duchom Svätým.*“ (Jn 1, 26-33)

Svätý Ján Krstiteľ preukázal Kristovi mimoriadnu službu. Uviedol ho medzi ľudí a oznámil im, že Vykupiteľ už prišiel. Pána Ježiša pomenoval Baránok Boží a pod týmto menom ho predstavil ľud'om. Tým naznačil, že sa Kristus za nás obetuje, aby nás oslobodil od hriechov. Povedal: „*Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta! Toto je ten, o ktorom som hovoril: Po mne prichádza muž, ktorý je predo mnou, lebo bol prv ako ja. Ani ja som ho nepoznal, ale preto som prišiel a krstím vodou, aby sa on stal známym Izraelu.*“ (Jn 1, 29-31)

Svätý Ján Krstiteľ zavíšil svoj život mučeníckou smrťou. Herodes mu dal sťat' hlavu. Pán Ježiš vydal o Jánovi Krstiteľovi takéto svedectvo: „*Veru, hovorím vám: medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ.*“ (Mt 11, 11)

5. SYN BOŽÍ MEDZI NAMI

Panna Maria - Vykupiteľova Matka

Posledným krokom nebeského Otca v príprave na príchod Vykupiteľa bolo vyvolenie Panny Marie. Ona sa stala cestou, po ktorej prišiel Vykupiteľ na svet. Sv. Pavol apoštol napísal: „*Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo.*“ (Gal 4, 4 5)

Mária – dcéra Izraela -Bohorodička

Panna Mária pochádza zo vznešeného rodu kráľa Dávida. Jej rodičia sa volali Joachim a Anna. Pán Boh ju od samého začiatku života uchránil od poškvrny hriechu bola nepoškvrnene počatá Obdaroval ju aj duchovnými darmi a milosťou, preto ju anjel pozdravil „*Zdravas, milosti plná.*“ (Lk 1, 28)

Panna Mária dostala v plánoch Božej lásky výnimočne poslanie. Boh si ju vyvolil za Matku Božieho Syna - Vykupiteľa sveta. Skôr než sa Boží plán uskutočnil, Panna Maria sa zasnúbila so sv. Jozefom. Mal sa stať ochrancom a pestúnom Pána Ježiša.

Boh svoje plány s Pannou Máriou nechcel uskutočniť proti jej vôli. Preto poslal anjela Gabriela do Nazaretu s Božím posolstvom. Anjel jej oznámil, že sa stane Matkou Božou. Panna Mária poslušne prijala Božie rozhodnutie a pokorne s nim súhlasila: „*Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.*“ (Lk 1, 38) Tak povedala Bohu svoje áno. Vtedy sa začali plniť Božie posľúbenia o záchrane ľudstva. Po zvestovaní sa stala Matkou Vykupiteľa a začala ho nosiť pod svojim srdcom. Stala sa novou Evou, aby svojou poslušnosťou napravila, čo Eva pokazila neposlušnosťou.

Panne Márii dávame **titul Bohorodička**, lebo Syn Boží mal od nej ľudské telo. Ako najlepšia matka sa o Ježiša s láskou starala. Žila s nim v Nazarete a posluhovala mu vo všetkom, čo potreboval.

Tajomstvo Kristovho vtelenia

Syn Boží prišiel z neba na zem a stal sa človekom pri Zvestovaní Panny Márie v Nazarete. Vtedy ho Panna Mária počala z Ducha Svätého a začala nosiť pod srdcom. Naplnilo sa to, čo jej povedal anjel Gabriel: „*Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ta zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn.*“ (Lk 1, 35) Túto veľkú udalosť príchodu Syna Božieho na svet nazývame **VTELENIE**.

Vtelenie je nerozlučné spojenie božstva a človečenstva Kristovho. Jeho človečenstvo, t. j. telo a duša, ktoré Duch Svätý vytvoril pod srdcom Panny Márie, Syn Boží si zobral za svoje a raz navždy sa s ním zjednotil. Jeho božstvo, telo a duša tvoria jedinú bytosť Kristovu. Je to veľké tajomstvo našej viery, ktoré nikdy nepochopíme. Je dôkazom nekonečnej lásky Boha k človekovi.

Vtelením sa Boží Syn navždy sprítomnil medzi nami. Stal sa jedným z nás. Bol od večnosti Božím Synom a stal sa aj synom človeka. Začal byť našim ľudským bratom. V uzneseniach Druhého vatikánskeho koncilu čítame: „*Lebo svojím vtelením sa Syn Boží určitým spôsobom spojil s každým človekom. Pracoval ľudskými rukami, uvažoval ľudskou myslou, rozhodoval ľudskou vôľou, miloval ľudským srdcom. Narodiac sa z Panny Márie naozaj sa stal jedným z nás, vo všetkom nám podobný, ale bez hriechu.*“ (RaN, 22)

Ježišov pozemský život

Pán Ježiš sa narodil v Betleheme za čias rímskeho cisára Augusta. Jeho narodenie je najradostnejšia udalosť v dejinách. Je taká dôležitá, že podľa nej počítame náš letopočet. Kristovo narodenie znamená začiatok novej epochy ľudstva. Vtedy prišla na svet Božia láska.

Ježišov pozemský život členíme na skrytý život a verejné účinkovanie. Skrytý život je úsek Kristovho života do jeho 30. roku. Vtedy ľudia ešte nevedeli, že je Syn Boží. Považovali ho iba za obyčajného človeka. Posledné tri roky jeho pozemského života voláme verejné účinkovanie. Vtedy ako učiteľ chodil po celej krajine a vyučoval ľudí. Konal ako Mesiáš - Záchranca ľudí.

Pán Ježiš svoje detstvo prežíval v nazaretskej rodine. V Nazarete žil až do tridsiateho roku, preto dostal meno Nazaretský. Svoj skrytý život v Nazarete zasvätil práci a modlitbe. Bol robotníkom. Vykonával namáhavú prácu tesára. Poznal, čo je námaha a pot. Tak posvätil ľudskú prácu a dal nám príklad. Chcel nás naučiť, aby sme aj prácou oslavovali Boha. So svojím nebeským Otcom Pán Ježiš žil neustále v dôvernom spoločenstve. Žil celkom len pre Otca a ustavične sa mu prihovárал v modlitbe.

Pred svojím verejným vystúpením sa Pán Ježiš dal pokrstiť Jánovi Krstiteľovi. Vtedy na neho zostúpil Duch Svätý a bol pomazaný za Božieho Služobníka a poslaný hlásať posolstvo Božej lásky. Na verejné účinkovanie sa Ježiš pripravoval modlitbou a pôstom. Utiahol sa na púšť a v samote rozjímal o svojom poslaní. Po skončení 40-dňového pôstu dovolil, aby ho zlý duch pokúšal. Chcel nám dať príklad, ako sa aj my máme správať v pokušení.

Na začiatku verejného účinkovania si Pán Ježiš vyvolil dvanástich apoštolov. Mali sa stať jeho priateľmi a neskoršie zástupcami na zemi. Povolal si týchto apoštolov: Petra, Ondreja, Jakuba, Jána, Filipa, Bartolomeja, Tomáša, Matúša, Jakuba, Júdu Tadeáša, Šimona a Judáša Iškariotského, ktorý ho zradil. Apoštoli všade chodili s Ježišom a boli svedkami všetkého, čo učil a robil.

Svoj život na zemi Pán Ježiš zavŕšil uskutočnením diela vykúpenia - zomrel za nás na kríži a vstal zmŕtvych. Na štyridsiaty deň po zmŕtvychvstaní sa so svojím osláveným telom vrátil k nebeskému Otcovi do neba.

Ježiš je historická osoba

Ježišov život je zapísaný v najkrajšej knihe, ktorú voláme Evanjelium. Napísali ho štyria evanjelisti: Matúš, Marek, Lukáš a Ján. Zachytili v ňom najmä posledné tri roky Kristovho života – verejné účinkovanie. V Evanjeliu nachádzame svedectvo o všetkom, čo Ježiš učil a robil pre našu záchranu. Je zároveň historickým dôkazom o tom, že Ježiš skutočne žil na zemi. Evanjeliá sú hlavným svedectvom o živote a učení vteleného Slova, nášho Spasiteľa! (DV (Dei Verbum) –BS (Božie Slovo), 17) .

Historickým svedectvom o Kristovi sú aj iné kresťanské spisy, ktoré boli napísané v druhej polovici prvého storočia alebo začiatkom druhého storočia. Sú to najmä Skutky apoštolov a Listy apoštolov: Pavla, Jána, Petra, Jakuba a Júdu. Vzácnym svedectvom sú aj spisy apoštolských otcov: Polykarpa, Ignáca, Klementa a spis Didaché.

Okrem Evanjelií a ostatných prvokresťanských spisov správu, že Kristus skutočne žil na zemi, podávajú aj súveké dejepisné pramene nekresťanského pôvodu. Sú to spisy, ktoré spomínajú Krista.

Ludia, čo ich napísali, zmieňujú sa o Kristovi, hoci neboli kresťanmi, ale naopak, často boli proti kresťanom nepriateľsky zaujatí. Najvýznamnejšie nekresťanské svedectva, ktoré spomínajú Krista, nachádzame v spisoch Jozefa Flaviana, Plínia Mladšieho, Tacita, Svetónia a iných. Ježiša spomína aj židovský Talmud - výklad Svätého písma Starého zákona.

Židovský dejepisec Jozef Flavius vo svojej knihe Židovské starožitnosti píše: „*V tom čase žil Ježiš, človek múdry, ak ho vôbec možno nazvať človekom. Bol totiž divotvorcom a učiteľom ľudí, ktorí s láskou prijímajú pravdu. Strhol za sebou množstvo Židov a Grékov. Naši poprední ľudia ho obžalovali u Piláta, ktorý ho dal ukrižovať. Ale tí, čo ho od počiatku milovali, zostali mu verní. Na tretí deň sa im ukázal živý, ako to zvestovali Boží proroci, ktorí predpovedali o ňom, aj tisíce iných zázračných vecí.*“ (Židovské starožitnosti, XVIII, 3, 3)

Presvedčivým svedectvom o tom, že Kristus skutočne žil, sú pre nás aj **mučeníci**. Už v prvom storočí tisíce kresťanov položilo život za vieru v Ježiša Krista.

Ježiš Kristus je Syn Boží

Keď sa Pán Ježiš opýtal svojich apoštolov: „*Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?*“ Oni vraveli: „*Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov.*“ „*A za koho ma pokladáte vy?*“, opýtal sa ich. Odpovedal Šimon Peter: „*Ty si Mesiáš, Syn živého Boha.*“ (Mt 16, 13-16) Kto je vlastne Ježiš Kristus? **Odpoveď na túto otázku je v našom živote rozhodujúca. Je základným kameňom našej viery a celého kresťanského náboženstva.**

Ježiš Kristus je druhá Božská osoba, Boží Syn, ktorý sa stal človekom, aby nás vykúpil. Ježiš Kristus je Bohočlovek, to znamená, že je opravdivým Bohom aj skutočným človekom. Kristus ako človek má ozajstné telo a dušu. Podobá sa nám vo všetkom okrem hriechu. Potvrdzujú to všetky udalosti jeho života. Narodil sa, jedol, pracoval, prežíval radosť, trpel a zomrel ako skutočný človek. Pán Ježiš je ale viac než človek. Je opravdivý Boh, rovný Otcovi a Duchu Svätému.

O tom, že Pán Ježiš je Boží Syn, nás presvedča svedectvo nebeského Otca. On až dvakrát výslovne potvrdil, že Ježiš je Boží Syn. Stalo sa to pri krste Pána Ježiša a pri premenení na vrchu Tábor. Nebeský Otec vtedy o Kristovi vyhlásil: „*Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počívajte ho.*“ (Mt 17, 5)

Pán Ježiš aj sám dokázal, že nie je obyčajný človek, ale Boží Syn. Potvrdzuje to celý jeho život, jeho učenie a skutky lásky. Mnohokrát to sám výslovne vyhlásil: „*Ja a Otec sme jedno.*“ (Jn 10, 30) „*Kto vidí mňa, vidí Otca.*“ (Jn 14, 9) Vo svojich kázňach a modlitbách často nazýval Boha svojím Otcom. „*Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba.*“ (Jn 17, 1)

Presvedčivými dôkazmi toho, že Kristus je Boží Syn, sú najmä jeho zázraky. Sám o nich povedal: „Keď už nechcete veriť mne, verte tým skutkom, aby ste poznali a vedeli, že vo mne je Otec a ja v Otcovi.“ (Jn 10, 38) **Najväčším dôkazom, že Ježiš Kristus je Boží Syn, je jeho zmŕtvychvstanie.**

6. JEŽIŠ KRISTUS - PRISEÚBENÝ VYKUPITEĽ

Ježiš je očakávaný Mesiáš

Izraelský národ cez dlhé stáročia žil v očakávaní príchodu Vykupiteľa. Túžbu po Božej záchrane v národe udržovali Boží mužovia - proroci. Ústami prorokov Boh mnoho ráz predpovedal Mesiáša a pripravoval ľudí na jeho príchod. Prorok Izaiáš volal: „*Hľa, váš Boh! On sám príde a spasí vás.*“ (Iz 35, 4) Keď vystúpil Ján Krstiteľ, všetci si o ňom mysleli, že azda on je Mesiáš. Ján Krstiteľ vyhlásil: „*Ja nie som Mesiáš. Ja krstím vodou, Medzi vami stojí ten, ktorého nepoznáte.*“ (Jn 1, 20, 26)

Pán Ježiš hneď na začiatku svojho verejného vystúpenia vyhlásil, že on je očakávaný Mesiáš. V nazaretskej synagóge potvrdil, že sa na ňom spĺňajú všetky predpovede prorokov. Vtedy čítal: „*Duch Pánov je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť, utláčaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok.*“ (Lk 4, 18-19) Po prečítaní tohto úryvku z knihy Izaiáša proroka dodal: „*Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli.*“ (Lk 4, 21)

Pomazanie Pána Ježiša Duchom Svätým za Mesiáša sa uskutočnilo po jeho krste v Jordáne. „*Keď ho Ján pokrstil, videl otvorené, nebo a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho.*“ (Mk 1, 10) Toto pomazanie Ježiša Duchom Svätým vyjadruje aj meno **Kristus, po grécky Christos, po hebrejsky Mašiach a znamená pomazaný.** Hovorí o jeho hodnosti a poslaní Mesiáša. Ježiš ako Kristus – Mesiáš, bol **pomazaný Duchom Svätým za Kňaza, Proroka a Kráľa.** Tieto tri úrady mesiášskeho poslania Pán Ježiš naplnil a uskutočňoval potom všetkým, čo robil: verejným účinkovaním, kázňami, zázrakmi, ale nadovšetko svojím dielom vykúpenia, keď zomrel za nás na kríži a vstal zmŕtvych. Meno Ježiš zasa znamená Osloboditeľ - Záchranca - Spasiteľ.

Svätý Peter apoštol o Ježišovi ako o jedinom Mesiášovi - Záchrancovi ľudí povedal: „*A v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení.*“ (Sk 4, 12)

Kristus - učiteľ lásky

Po svojom krste v Jordáne začal Pán Ježiš chodiť po celej krajine a učil ľudí. Ľudia ho najčastejšie volali učiteľ, po hebrejsky Rabbi. Pán Ježiš toto oslovenie od ľudí prijímal. Povedal: „*Vy ma oslovujete: Učiteľ a: Pane a dobre hovoríte, lebo to som.*“ (Jn 13, 13) Kristus učil ľudí o nebeskom Otcovi a o jeho nesmiernej láske k nám. Jeho učenie voláme Evanjelium. Je to slovo gréckeho pôvodu a znamená blahozvesť, radostnú novinu alebo posolstvo Božej lásky. Obsahom Kristovho učenia je náuka o láske. Prišiel nás hlavne naučiť milovať Boha a všetkých ľudí.

Kristus učil ľudí nielen kázňami, ale aj svojím príkladom. Apoštolom povedal: „*Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám.*“ (Jn 13, 15) Všetkých ľudí pozýva k sebe, aby nasledovali jeho príklad: „*Pod'ťe ku mne všetci... učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný*

srdcom. “ (Mt 11, 28-29) Svoju lásku k nám vyhlásil za vzor dokonalej lásky medzi nami: „*Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás.*“ (Jn 15, 12)

Pán Ježiš poslucháčov svojej náuky o láske nazýva učeníkmi. Kristovými učeníkmi sú tí, čo prijímajú jeho slová a zachovávajú ich. Sám to povedal: „*Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.*“ (Jn 8, 31-32) Rozoznávacím znakom Ježišových učeníkov je vzájomná láska. „*Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.*“ (Jn 13, 35) Hlavnou podmienkou učeníctva je dávať Bohu vo všetkom prvé miesto a dôsledne ho nasledovať až po sebaobetovanie v službe lásky. Pán Ježiš o tom povedal: „*Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojim učeníkom... A kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže byť mojim učeníkom... Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom.*“ (Lk 14, 26-27, 33)

Kristus ohlasuje Božie kráľovstvo

Pán Ježiš celý svoj verejný život zasvätil najmä ohlasovaniu Božieho kráľovstva. „*Ježiš chodil po celej Galilei, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu medzi ľuďmi.*“ (Mt 4, 23) Božie kráľovstvo - nebeské kráľovstvo - je nový svet lásky, v ktorom budú ľudia oslobodení z hriechu a jeho následkov a budú žiť v spoločenstve lásky s Bohom aj medzi sebou.

O Božom kráľovstve Pán Ježiš učil ľudí najmä v podobenstvách. „*Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách. Bez podobenstva im nehovoril nič.*“ (Mt 13, 34) Keď sa ho učeníci pýtali, prečo hovorí v podobenstvách, odpovedal im: „*Vám je dané tajomstvo Božieho kráľovstva, ale tým, čo sú vonku, podáva sa všetko v podobenstvách, aby hľadeli a hľadeli, ale nevideli, aby počúvali a počúvali, ale nechápali, aby sa azda neobrátili a aby sa im neodpustilo.*“ (Mk 4, 11-12)

Kristove podobenstvá sú rôzne prirovnania zo života ľudí alebo z prírody. Pomocou nich vysvetľoval ľuďom náuku o Božom kráľovstve. V podobenstve o rozsievачovi názorne vysvetlil, že Božie kráľovstvo sa sprítomňuje v srdci človeka počúvaním a zachovávaním Božieho slova. Postupný vzrast a rozširovanie Božieho kráľovstva zasa naznačil v podobenstve o horčičnom zrnku a kvase. O tom, že Božie kráľovstvo a dar nového života je najvyššou hodnotou pre každého človeka, povedal Pán Ježiš podobenstvo o poklade skrytom na poli a o perlách. Podľa nich sa človek má vzdať všetkého, aby mohol mať podiel na živote v Božom kráľovstve. „*Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše.*“ (Mt 6, 33)

V podobenstve o milosrdnom otcovi a márnotratom synovi vykreslil lásku nebeského Otca k hriešnikom, ktorí ľutujú svoje poblúdenie a chcú sa k nemu vrátiť. Je to zároveň pre každého človeka návod, ako sa možno vymaniť z otroctva hriechu. O láske medzi ľuďmi povedal Kristus podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi a mnohé ďalšie.

Pán Ježiš vo svojich podobenstvách vysvetlil aj to, že Božie kráľovstvo na zemi ešte nie je zavŕšené a dokonalé. Znázornil to podobenstvom o kúkoli medzi pšenicom. Zavŕšenie a plnosť Božieho kráľovstva nastane až na konci sveta, keď Kristus dokončí Boží plán spásy. Tento eschatologický ráz Božieho kráľovstva vykreslil Pán Ježiš v podobenstvách o veľkej večeri, o rybárskej sieti, o boháčovi a Lazárovi, o desiatich pannách, o Poslednom súde a v mnohých ďalších. Najdôležitejšou Kristovou kázňou o Božom kráľovstve je Reč na vrchu. V nej načrtol

základné pravidlá kresťanského života. Ohlásil v nej nové zákony Božieho kráľovstva. Je to akoby programové vyhlásenie Krista. Pán Ježiš v nej potvrdil platnosť Božích zákonov, ktoré Boh vyhlásil na Sinaji prostredníctvom Mojžiša. Obohatil ich a zdokonalil zdôraznením prikázania lásky. Najvzácnejším odkazom Reči na vrchu sú blahoslavenstvá a modlitba Otče náš. V nich máme súhrn celého Kristovho učenia.

Božie kráľovstvo - nový svet Božej lásky

Pán Ježiš neprišiel Božie kráľovstvo iba ohlasovať a o ňom učiť, ale hlavne sprítomniť ho a založiť medzi ľuďmi. Preto hneď na začiatku verejného účinkovania hovoril: „*Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo.*“ (Mk 1, 15) Božie kráľovstvo je nový svet Božej lásky. V ňom majú noví ľudia žiť novým životom podľa nového prikázania lásky. Starý svet, v ktorom ľudia žili do príchodu Ježiša Krista, bol svetom vlády hriechu. Prvotný hriech uvrhol ľudí do otroctva zlého ducha, vytrhol ich zo sveta lásky a priniesol im nešťastie, bolesť a smrť. Hriech zruinoval človeka, zranil mu telo i dušu. Zničili spoločenstvo lásky ľudí s Bohom, ale aj medzi ľuďmi navzájom.

Kristus prišiel napraviť, čo ľudia hriechom pokazili. Hriešneho človeka prišiel obnoviť a vrátiť mu stratené Božie dary. Celé ľudstvo prišiel oslobodiť z otroctva zlého ducha a svet hriechu pretvoriť na svet lásky, v ktorom ľudia opäť môžu žiť v spoločenstve lásky s Bohom a navzájom medzi sebou.

Božie kráľovstvo je v prvom rade sám Kristus.. Na ňom ako na novom Adamovi a Hlave nového ľudstva sa dokonale naplňa nadvláda Božej lásky, pretože bol poslušný Otcovi až na smrť. Svojou smrťou na kríži premohol hriech a jeho následky a svojím zmŕtvychvstaním obnovil ľudský život. Kristus je dokonalým obrazom nového človeka, žriedlom nového života a vzorom dokonalej lásky k nebeskému Otcovi. Preto sa na ňom v plnej miere uskutočňuje, zjavuje a odzrkadľuje Božie kráľovstvo. Hovorí o tom aj uznesenie koncilu: „*A toto kráľovstvo sa ľudom prejavuje v Kristových slovách a skutkoch, ako aj jeho prítomnosťou*“. (LG –Svetlo národov, 5)

Pán Ježiš prišiel Božie kráľovstvo - nový svet - sprítomniť a budovať pre nás a spolu s nami. Do svojho kráľovstva povoláva všetkých ľudí. Účasť na novom svete Božej lásky získavajú ľudia vierou v Krista a pokáním: „*Kajajte sa a verte evanjeliu!*“ (Mk 1, 15) Nový život, ktorý je ovocím Kristovej smrti a zmŕtvychvstania, nadobúdajú ľudia krstom. Pán Ježiš o ňom povedal: „*Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva.*“ (Jn 3, 5) Ním ľudia opäť dostávajú hodnosť Božích synov a dcér a vstupujú do spoločenstva lásky s Najsvätejšou Trojicou. Boží život v duši spôsobuje, že kráľovstvo Božie je v nás. „*Božie kráľovstvo je medzi vami.*“ (Lk 17, 21) Čím viac rozvíjame našu vnútornú jednotu s Kristom, tým dokonalejšie sa v nás sprítomňuje Božie kráľovstvo. Toto kráľovstvo v nás rastie prijímaním ostatných sviatostí a uskutočňovaním prikázania lásky, ako to povedal svätý Pavol apoštol: „*Ale žime podľa pravdy a v láske všestranne vrastajme do toho, ktorý je hlavou, do Krista.*“ (Ef4 15)

Kristus nás zároveň v krste pretvára na bratov a sestry, všetkých nás zjednocuje a utvára z nás jednu veľkú rodinu Božích detí. To je Božie kráľovstvo medzi nami. Počiatkom a obrazom novej rodiny ľudstva je Kristova Cirkev. V nej Kristus zjednocuje vykúpených ľudí do jedného spoločenstva lásky. Tak sa v Cirkvi už tu na zemi začína nový svet Božej lásky. V uznesení koncilu o tom čítame: „*Cirkev sama je zárodokom a počiatkom tohto kráľovstva na zemi. A*

zatiaľ čo sa pomaly vzmáha, túži po dokonalom kráľovstve a zo všetkých síl dúfa a veľmi túžobne si želá spojiť sa v .sláve so svojim Kráľom.“ (LG, 5) •

Božie kráľovstvo v nás a medzi nami sa tu na zemi ešte neuskutočňuje v dokonalom stupni. Náš pozemský život s Kristom je len začiatkom, predzvesťou a prísľubom plnosti Božieho kráľovstva v nebi. Teraz ho spolu s Pánom Ježišom budujeme našou vierou, nádejou a láskou. Kristus ho zavŕši až pri svojom slávnom príchode na konci vekov. Vzkriesením nášho tela dokončí obnovu človeka. Zároveň oslobodí od skazy hriechu celé stvorenie a obnoví celý vesmír, aby mal podiel na našom oslávení. Vtedy pre celé vykúpené ľudstvo definitívne nastane nový svet večnej Božej lásky. To už bude svet bez hriechu a nešťastia, v ňom ľudia nájdu pokoj a budú večne šťastní v Bohu. Bude to nový a dokonalý život vykúpeného ľudstva v Kristovi.

Kristove zázraky - znaky Božieho kráľovstva

Pán Ježiš Božie kráľovstvo neohlasoval len kázňami. Predstavil ho ľuďom a sprítomňoval ho medzi nimi aj svojimi skutkami a znameniami. Najmä svojimi zázrakmi dosvedčoval, že Božie kráľovstvo už prišlo. Kristove zázraky rozprávajú o jeho božskej moci a nesmiernej láske k ľuďom. Nimi dokazoval, že je Boží Syn a očakávaný Mesiáš

Zázrak je neobyčajný skutok, ktorý môže urobiť iba Boh. Je to skutok, ktorý sa vymyká z obvyklých zákonitostí prírody, uplatňujú sa v ňom iné, nám neznáme zákony. Pán Ježiš mohol robiť zázraky, lebo je Boží Syn -je všemohúci. Počas verejného účinkovania robil veľa zázrakov: uzdravoval chorých, kriesil mŕtvych k životu, utišil búrku na mori, premenil vodu na víno, rozmnožil chlieb na púšti, vyhánal zlých duchov. Zo všetkých Kristových zázrakov vyžaruje jeho nesmierna láska k ľuďom. Mal súciti s ľudskou biedou, preto sa k trpiacim milosrdne skláňal a zázračne im pomáhal. „*Dobre robí všetko, i hluchým dáva sluch, aj nemým reč.*“ (Mk 7, 3 7) Kristove zázraky sú opísané v knihách Evanjelií. Svätý Ján apoštol, ktorý bol očitým svedkom všetkého, čo Ježiš robil, napísal: „*Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho iných znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. Ale toto je napísané, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.*“ (Jn 20, 30-31)

Zázrakmi chcel Pán Ježiš naznačiť, že prišiel ľudí oslobodiť z hriechov a ich následkov - z utrpenia, nešťastia a smrti. Vo svojich zázrakoch predstavil nový svet bez hriechu. Kristove zázraky sú znakmi Božieho kráľovstva. Sú dôkazmi, že Božie kráľovstvo prišlo na svet a je prítomné medzi ľuďmi. Pán Ježiš povedal: „*Ale ak ja Božím prstom vyhánam zlých duchov, potom k vám prišlo Božie kráľovstvo.*“ (Lk 11, 20)

Sám Kristus nazval svoje zázraky znameniami, pomocou ktorých mali ľudia v ňom spoznať Mesiáša a začiatok Božieho kráľovstva na zemi. Potvrdzujú to jeho slová, ktoré odkázal Jánovi Krstiteľovi do väzenia: „*Chodte a oznámte Jánovi, čo počujete a čo vidíte: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium.*“ (Mt 11, 4-5)

Kristus - znamenie, ktorému odporujú

Prorok Simeon povedal Panne Márii pri obetovaní Ježiša v chráme tieto slová: „*On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať.*“ (Lk 2, 34) Touto prorockou výpoveďou Boh naznačil, že Pán Ježiš bude mať aj nepriateľov. Povstanú proti nemu ľudia, ktorí ho budú nenávidieť a odmietnu jeho lásku.

Odporcami Krista boli v izraelskom národe najmä zákonníci a farizeji. Nenávideli ho preto, lebo im povedal pravdu do očí. Otvorene im vytkol ich chyby: „*Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo sa podobáte obieleným hrobom...*“ (Mt, 23, 27) Farizeji a zákonníci, ale aj mnohí iní ľudia odmietali Krista aj preto, lebo nechápali jeho kráľovstvo. Predstavovali si ho čisto pozemsky. Domnievali sa, že Kristus sa pričíní o oslobodenie Židov spod rímskej nadvlády a že sa Židia zmocnia vlády nad svetom. Takéto nesprávne chápanie Božieho kráľovstva sa často objavovalo aj v chápaní jeho učeníkov. Matka Zebedejových synov prosila Ježiša: „*Povedz, aby títo moji dvaja synovia sedeli v tvojom kráľovstve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici.*“ Ježiš odpovedal: „*Neviete, čo žiadate.*“ (Mt 20, 21-22) Duchovný ráz svojho kráľovstva Pán Ježiš zreteľne vyslovil pred Pilátom: „*Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je stadiaľto.*“ (Jn 18, 36)

Najväčšou vinou, ktorej sa Ježiš dopustil v očiach farizejov a zákonníkov, bolo to, že hlásal o sebe, že je Boží Syn. Považovali to za rúhanie sa Bohu a zločin hodný smrti. Povedali mu to otvorene: „*Nekameňujeme ťa za dobrý skutok, ale za rúhanie, preto, že hoci si človek, robíš sa Bohom.*“ (Jn 10, 33) Ľudská zloba a nenávisť voči Kristovi bola až taká veľká, že ho odsúdili na smrť na križi.

V úzadí nepriateľstva ľudí voči Kristovi stojí zlý duch. Veď Pán Ježiš nás prišiel oslobodiť z jeho moci a klamstva. Preto sa na neho hneval a podnecoval ľudí proti nemu. Pán Ježiš v predvečer svojho umučenia o ňom povedal: „*Už vami nebudem veľa hovoriť lebo prichádza knieža sveta. Nado mnou nemá nijakú moc, ale svet má poznať že milujem Otca a robím, ako mi prikázal Otec.*“ (Jn 14, 30-31)